

EVIJÄRVEN TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2023

Tarkastuslautakunta 29.5.2024

Valtuusto 17.6.2024

ARVIOINTIKERTOMUS

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tarkastuslautakunta.....	2
2. Edellisen vuoden arviointikertomuksen johdosta tehtyjen toimenpiteiden arviointi.....	3
3. Arvio asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta	4
5. Sivistystoimi	10
6. Tekninen toimi.....	13
7. Henkilöstö	17
8. Yhteenveto tarkastuslautakunnan havainnoista.....	18
9. Tili- ja vastuuvapauden myöntäminen	18

ARVIOINTIKERTOMUS

1. Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnan tehtävät

Tarkastuslautakunnan keskeisimpänä tehtävänä on valtuuston asettamien toiminnallisten taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arviointi. Halutessaan tarkastuslautakunta voi tehdä lisäksi itsenäisiä tarkastuksia valitsemissaan kohteissa.

Säännökset, jotka ohjaavat tarkastuslautakunnan tehtäviä ovat:

- Kuntalain mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisimmistä tavoitteista
- Kuntalain mukaan kunnanhallitus antaa selvityksen valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa
- Kuntalain mukaan tarkastuslautakunta arvioi ovatko kunnanvaltuuston talousarviossa asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, myös strategisten tavoitteiden osalta toteutuneet kunnassa ja kuntakonsernissa. Uuden kuntalain mukaan tarkastuslautakunta voi ottaa kantaa myös toimintojen tarkoituksenmukaisuuteen ja tuloksellisuuteen.
- Edelleen kuntalain mukaan tarkastuslautakunnan on myös arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyyttä alijäämän kattamiseen.
- Uutena tehtävänä Kuntalain 84 §:ään on tullut valvoa sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi. Säännöstä sovelletaan 1.6.2017 alkaen.

Tarkastuslautakunta on käsitellyt sidonnaisuusilmoitukset kokouksessaan 29.11.2023 § 51 ja saattaa tiedoksi valtuustolle 18.12.2023 § 69.

Tarkastuslautakunta laatii vuosittain kunnanvaltuustolle tilinpäätöksen yhteydessä luovutettavan arviointikertomuksen.

Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja tilintarkastajat

Voimassa olevan johtosäännön mukaan lautakunnassa on puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä kaksi muuta jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja ovat valtuutettuja.

Valtuuston 16.8.2021 § 37 valitsema tarkastuslautakunta valtuustokaudelle 2021–2024

Jäsen	Varajäsen
Kari Hernesaho pj.	Yrjö Vertanen
Lasse Vertanen vpj.	Anssi Saari 2.2.2023 asti Teemu Kauris 2.2.2023 alkaen
Emma Katajamäki	Ulla Lassila 8.11.2021 asti Anne Joensuu 20.12.2021 alkaen
Terhi Kultalahti 8.11.2021 asti	Anne Joensuu 8.11.2021
Ulla Lassila 9.11.2021 alkaen	Hannele Sironen 20.12.2021 alkaen
Antti Haapoja	Daniel Uusitalo

ARVIOINTIKERTOMUS

Evijärven kunnan valtuusto on valinnut kokouksessaan 15.5.2023 hallinnon ja talouden tarkastuksen suorittamiseen kaudelle 2023–2026 BDO Audiator Oy:n. Vastuun-alaisena tarkastajana toimii HT JHT Tuula Ylikangas. Lautakunnan sihteerinä on toiminut Maritta Hintsala.

Arvioinnin toteuttaminen

Arviointikertomuksen hyväksyminen ja tilintarkastuskertomus. Lautakunnan esitys valtuustolle tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä.

Kunnan toimintoja arvioitiin lautakunnan kokousten yhteydessä järjestetyissä kuulemistilaisuuksissa. Lautakunta on kokouksissaan kuullut eri sektoreiden viranhaltijoiden ja lautakuntien katsauksia taloudesta, toiminnasta ja toiminnan kehittämisestä.

Konserniin kuuluvista yhtiöiden ja konsernivalvonnan osalta kuultiin kunnanjohtajaa.

Tarkastuslautakunta perustaa vuoden 2023 arviointikertomuksensa edellä mainituissa kuulemistilaisuuksissa ja katselmuksissa tehtyihin havaintoihin, kunnan toimintakertomukseen ja valtuuston, hallituksen sekä lautakuntien pöytäkirjoihin ja muuhun viranhaltijoiden ja työntekijöiden tarkastuslautakunnalle toimittamaan materiaaliin sekä kuntalaisilta saatuun palautteeseen.

Tarkastuslautakunnan arviointityön painopistealueina oli koko kunnan toiminta. Tarkastuslautakunta ottaa kantaa myös toimintojen tarkoituksenmukaisuuteen. Tarkastuslautakunta kokoontui tilikauden 2023 arviointia varten yhdeksän kertaa.

2. Edellisen vuoden arviointikertomuksen johdosta tehtyjen toimenpiteiden arviointi

Kunnanhallitus on pyytänyt valtuuston edellyttämät selvitykset arviointikertomuksen johdosta ja käsitellyt ne kokouksessaan 23.10.2023 § 56. Kunnanhallitus antoi selvityksen valtuustolle 9.10.2023 § 190.

Tarkastuslautakunta on käsitellyt saamansa selvitykset 29.11.2023 49 § ja toteaa, että vuoden 2022 arviointikertomuksessa esitettyjä asioita on käsitelty organisaatiossa.

Tarkastuslautakunnan mielestä toimenpiteet eivät ole olleet riittävät kuntastrategian päivittämisen suhteen. Saamisten perintätoimet eivät ole olleet riittävät, koska saamisten määrä on edelleen korkea.

Muilta osin tarkastuslautakunnan mielestä vastaukset ovat olleet riittävät.

3. Arvio asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta

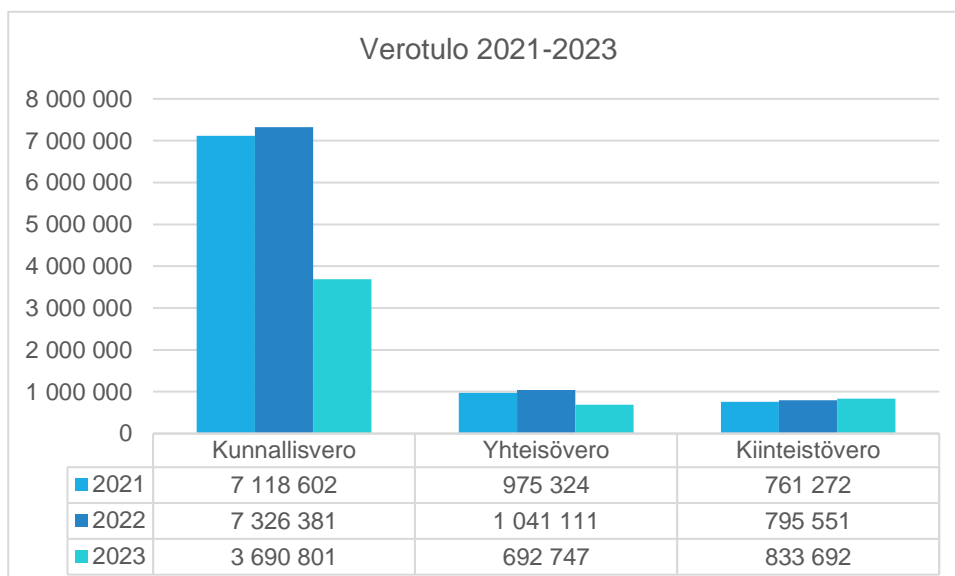
Toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutuminen

Kokonaisuutena tilinpäätöksessä talousarvioon kirjatut menot ylittivät 195.618 € ja tuloja kertyi 647.268 € suunniteltua enemmän. Verotuloja saatiin 148.761 € vähemmän kuin talousarviossa ja valtionosuuksia 132.344 € budjetoitua vähemmän. Tilikauden tulos oli 195.618 € enemmän kuin talousarviossa.

Talousarvion toteutuminen	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama TP - TA
Toimintatuotot	1 848 542	1 944 430	2 591 698	647 268
Toimintakulut	19 724 090	9 165 360	9 467 698	302 338
Toimintakate	-17 875 548	-7 220 930	-6 876 000	344 930
Verotulot	9 163 043	5 366 000	5 217 239	-148 761
Valtionosuudet	10 076 903	3 964 900	3 832 556	-132 344
Vuosikate	1 205 150	1 825 850	2 130 266	304 416
Tilikauden yli-/alijäämä	418 809	993 850	1 189 468	195 618

Kuntien tuloveroprosentti muuttui sote-uudistuksen myötä, jolloin vuoden 2023 tuloveroprosentti laskettiin vähentämällä 12,64 %-yksikköä vuoden 2022 veroprosentista (22,5 %). Evijärven kunnan veroprosentiksi saatiin näin laskettuna 9,86 %.

Joulukuussa 2022 maksetut kunnallisverot maksuunpantiin vielä vanhoilla korkeammilla kuntien tuloveroprosenteilla, mutta kertyivät kunnille vuoden 2023 tammikuussa. Kertyneet ns. ”verohännät” maksettiin vuoden 2023 aikana kunnille. Evijärven kunnalle maksettiin ”häntiä” 484.671 €

ARVIOINTIKERTOMUS

Sijoitukset

Kunnan sijoitustoimintaa hoidetaan valtuuston hyväksymien sijoitustoiminnan perusteiden mukaisesti. Sijoitetut varat on hajautettu kahteen täyden valtakirjan sopimuksella toimivaan sijoitussalkkuun tuottamaan tuloja kunnalle. Kunnan sijoitusten raportointi kulkee tällä hetkellä Aktian varainhoidon kautta. Sijoitusmielessä sijoitukset on hajautettu usealle erilliselle varainhoitajalle.

Oman pääoman tarkastelu

Vuoden 2023 ylijäämäinen tulos kasvattaa kunnan taseen kertynyttä ylijäämää. Omassa pääomassa on ylijäämää 3.846.323,52 € (2022; 3.427.514,47 €). Ylijäämää on 1.637,43 €/asukas (2022; 1.459,14 €/asukas)

Kuntakonsernin tilinpäätös 2023 on ylijäämäinen 1.260.447,22 €. Kuntakonsernin taseessa on ylijäämää 3.175.914,72 € (2022; 1.829.795,94 €). Ylijäämää on 1382 € /asukas (2022: 788 €/asukas) Vastaava luku Manner-Suomen kuntakonsernissa keskimäärin 3.229 €/as vuonna 2023. (Lähde: tutkiahallintoa.fi)

Kunnan arviointimenettelyn käynnistämisen kriteerit

Kuntalain 118 § säädetään erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelystä. Edellytyksiä arviointimenettelyn käynnistämiseksi arvioidaan konsernitilinpäätöksen lukujen perusteella.

	2023		2022		2021	
Kriteeri 1						
Kaupungin konsernitase on alijäämäinen Eikä pystytä kattamaan neljässä vuodessa	+3.175.915 €	●	+1.850.895 €	●	1.670.202,41 €	●
Kriteeri 2						
Konsernin alijäämä/asukas yli 1.000 e ja ed. vuonna yli 500 e	+1.382 €/as	●	+779 €/as	●	+ 693 €/as	●
Kriteeri 3						
Konsernin vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 %	226 %	●	135 %	●	161 %	●
Kunnan tuloveroprosentti on väh. 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kuntien keskimäärin 7,36%	+ 2,49	●	+ 2,49	●	+ 2,48	●
Konsernin lainat ja vuokravastuut/asukas ylittää yli 50 %:lla kuntien keskimääräisen luvun (7850 €/as)	4 910 €/as ei yllä	●	6072 €/as ei yllä	●	5706 €/as ei yllä	●
Konsernin laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8	2,22	●	1,01	●	1,41	●

mikäli vuoden 2023 tietoa ei ollut laatimishetkellä saatavissa, vertailussa on käytetty vuoden 2022 tietoa

ARVIOINTIKERTOMUS

Evijärven kunnan lainakanta vuosina 2019–2023

LAINAT	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023
Pitkäaikainen laina	- €	- €	- €	4 750 000 €	3 750 000 €
Lyhytaikainen laina	6 500 000 €	9 700 000 €	9 500 000 €	5 200 000 €	5 000 000 €
Laina/asukas	2 680 €	4 028 €	4 281 €	4 628 €	4 309 €

Manner-Suomen keskimääräinen laina/asukas vuonna 2023 oli 3 323 €.
Lähde Valtiokonttori 6.2.2024 tilinpäätösarvio

Kunnan lainapääoma on pienentynyt tilikaudella 1,2 M€

	Investoinnit TA 2023	TP 2023	Poikkeama
Menot	1 373 000,00	1 279 539,00	-93 461,00
Tulot	7 000,00	8 759,00	1 759,00
Netto	1 366 000,00	1 270 780,00	-91 702,00

Varhaiskasvatuskeskuksen lisärakennus valmistui vuonna 2023, jonka kustannukset olivat 801.945 €. Talousarviossa rakentamiseen oli varattu 780.000 €; kustannukset ylittivät 21.945 €.

Päiväkoti hankittiin leasingrahoituksella, jonka vuokra-aika päättyy 20 vuoden kuluttua luovutuspäivästä 30.11.2020. Lopullinen hankintahinta oli 1.252.643,44 € ja lunastushinta 33,33 % on 417.506,06 €. Leasingvastuuta oli jäljellä 31.12.2023 850.470,22 € (per asukas on 362,06 €).

Kuntastrategian tarkastelu

Kuntalain 37§ mukaisesti kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. **Kuntastrategia tulee tarkistaa vähintään kerran valtuuston toimikaudessa.**

Evijärven kunnan elinvoima ja hyvinvointistrategia- kuntastrategia 2025 on hyväksytty kunnanvaltuustossa kesäkuussa 2016.

ARVIOINTIKERTOMUS

Kuntastrategiassa linjatut Evijärven kunnan tulevaisuuden strategiset painopistealueet ja päämäärät ovat:

- ❖ Talous: Vakaa ja tasapainoinen kuntatalous
- ❖ Palvelut: Ennakoivat, uudistuvat ja laadukkaat palvelut kustannustehokkaasti
- ❖ Elinkeinot ja elinvoima: Kilpailukykyinen ja vetovoimainen toimintaympäristö
- ❖ Asuminen ja hyvinvointi: Turvallinen ja viihtyisä asuinympäristö sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Kuntastrategian toimenpideohjelmalla (TPO) toteutetaan strategian linjauksia ja painotuksia käytännön toimenpitein. Kevään 2020 aikana valmisteltiin uutta kuntastrategian toimenpideohjelmaa vuosille 2020–2021, joka hyväksyttiin kunnanhallituksessa 29.6.2020.

Uutta kuntastrategian toimenpideohjelmaa on valmisteltu strategian ohjausryhmässä, kunnan johtoryhmässä, elinkeinotyöryhmässä, vanhus- ja vammaisneuvostossa sekä nuorisovaltuustossa. Lisäksi on toteutettu kysely henkilöstölle. Kuntalaisia ja kesäasukkaita osallistettiin toimenpideohjelman valmistelussa vuoden 2022 aikana. Toimenpideohjelmassa huomioitiin myös strategian toteutuksen yhteydessä sekä eri tilaisuuksissa tullut palaute ja kehitysideat. Uusi toimenpideohjelma tuodaan kunnanhallitukselle hyväksyttäväksi.

Kuntastrategiaa toteutumista seurataan säännöllisesti. Strategian toteutumisen seurantaan ja arviointiin sekä tulevien ohjelmien valmisteluun on nimetty strategian ohjausryhmä. Ohjausryhmä seuraa ja arvioi toimenpideohjelman toteutumista ja ohjelman toteuma viedään kokouspykälänä tiedoksi hallitukselle ja valtuustolle.

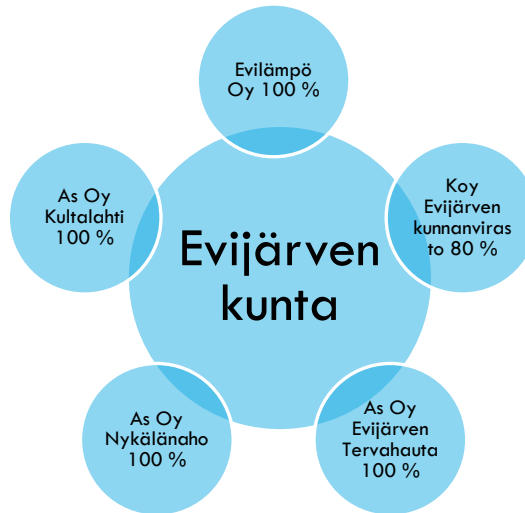
Kunnan ennakkoväkiluku vuodenvaihteessa on 2298, väkiluku laski vuoden 2023 aikana 51 kuntalaisella. Syntyneitä oli 10 ja kuolleita 36. Luonnollinen väestönmuutos oli -26 henkeä. Kuntaan muutti 78 asukasta ja kunnasta pois muutti 111 asukasta, kuntien välinen muuttoliike oli näin ollen maaseudulle tyypillisesti negatiivinen.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomioita, että kuntastrategiaa ei ole päivitetty kuluvalle valtuustokaudella. Myöskään toimenpideohjelmaa ei ole päivitetty. (Kuntalaki 7:37 §)

Tarkastuslautakunta on huolissaan kunnan pitovoimasta ja asukasluvun vähentymisestä ja palveluiden taantumisesta.

4. Konserniyhtiöiden toiminnalliset tavoitteet

Evijärven kuntakonsernin tytäryhtiöt

Evilämpö Oy on kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on tuottaa ja jakaa kaukolämpöä Evijärvellä paikallisesti, käyttö- ja toimitusvarmasti, turvallisesti ja taloudellisesti. Evilämpö myy vuosittain n 3700–3900 Mwh/vuosi. Kunnan kiinteistöjen osuus myydyistä megawateista on noin 70 %. Megawattihinta on 65 €. Liikevaihto vuonna 2022 oli 324 t€. Evilämpö Oy teki tilikaudella 2022 voittoa 17 t€, poistot olivat 16 t€ ja liikevoitto% oli 5,6. Yhtiön omavaraisuus vuonna 2022 oli 85,5 %. Myyntisaamiset 31.12.2022 olivat 171 t€. (Lähde: Asiakastieto)

Asiakaskiinteistöjä on yhteensä 22 kappaletta, joka muodostuu kunnan ja yksityisten omistamista asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöstä. Omakotitaloja ei ole asiakkaina.

Asiakastyytyväisyyskyselyä ei tehty vuonna 2023 ja uuden lämpölaitoksen saneeraus on siirretty vuoteen 2024.

As Oy Evijärven Tervahauta, As. Oy Nykälänaho, As. Oy Kultalahti ovat kunnan 100 % omistamia yhtiöitä. Konsernin asettamia tavoitteita oli 80 % käyttöaste, joka ei toteutunut ja asukastyytyväisyyskyselyä ei toteutettu. Vuokra-asuntojen käyttöaste oli keskimäärin 92 %. Vuokra-asuntojen osalta on käynnissä yhtiöittäminen.

Koska konsernin taloudellista asemaa arvioidaan konsernin tunnuslukujen perusteella, tarkastuslautakunta suosittelee, että tilinpäätöskirjassa esitetään tytäryhtiöiden ja kuntayhtymien olennaiset talouden tunnusluvut.

Tarkastuslautakunnan mielestä olisi tärkeää tehdä asukaskysely vähintään valtuustokausittain.

Tarkastuslautakunnan mielestä tytäryhtiöille asetettuja tavoitteita tulisi tarkastella ja päivittää.

Tarkastuslautakunta pyytää kiinnittämään huomiota riskien hallintaan ja johtamiseen tytäryhtiöissä.

Lämpölaitoksen saneeraussuunnitelma ei valmistunut vuonna 2023.

Kunnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa, miten sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta on kunnassa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää. Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kunnanhallitus. Lisäksi kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa kunnan varojen käytössä ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan toteuttamisesta.

Kunnanhallituksen selonteon sisäisestä valvonnasta tulee perustua todelliseen, riittävän kattavaan, systemaattiseen ja dokumentoituun arviointiin, johon on liitetty rehellinen kuvaus merkittävistä kehittämisalueista.

Valvonnan tarkoitus on tuottaa kohtuullinen varmuus toimintojen tehokkuudesta ja tarkoituksenmukaisuudesta, taloudellisen ja johdon raportoinnin luotettavuudesta sekä lakien, määräysten ja sisäisten toimintaohjeiden noudattamisesta. Valvontaympäristö muodostuu suunnittelu- ja seurantajärjestelmästä, johtamisjärjestelmästä, toimintojen organisoinnista ja riskien hallinnasta.

Hallintosäännön päivitys valmisteltiin vuoden 2019 aika ja päivitetty hallintosääntö tuli voimaan 1.8.2022. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan vastuut on määritelty hallintosäännössä kunnanhallitukselle, lautakunnille ja esimiehille. Myös muu henkilöstö on vastuussa näistä asioista hoitamiensa tehtävien osalta.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet ja ohje on uudistettu vuonna 2016. Kunnanhallitus hyväksyi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen 21.11.2016 ja valtuusto hyväksyi sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan perusteet 19.12.2016.

Kunnanhallitus seuraa saatavien kertymää säännöllisesti. Kunnanhallitus nimeää arvopereiden ja rahavarojen tarkastajat ja tarkastusten säännöllisestä toteuttamisesta huolehditaan. Kunnanhallitus ja kunnanjohtaja seuraavat kunnan omistamien yhtiöiden talouden kehitystä välitilipäätösten ja kuukausiraporttien kautta. Kunnan saatavien kertymisen seuranta ja valvontaa on korostettu henkilöstölle. Laskutusta suorittavat viran-/toimenhaltijat seuraavat säännöllisesti saatavien kertymistä ja ryhtyvät toimenpiteisiin kunnan saatavien mahdollisimman pikaiseksi suorittamiseksi. Jokainen kunnan työntekijä on velvollinen noudattamaan toiminnassaan tarkkuutta ja sopimusten seuranta.

Suositellaan sääntöjen ja ohjeiden päivittämistä vähintään kerran valtuustokaudessa. Hallintosääntöä ollaan päivittämässä.

ARVIOINTIKERTOMUS

Tietotekniikka

Kunnan tietohallinto on ulkoistettu Järvinet Oy:lle, joka hoitaa laitteiden asennukset ja vastaa tietoturvasta. IT laitteet on hankittu leasingilla. Leasingvuokrat tilikaudella 2023 olivat 23.915,04 €.

5. Sivistystoimi

Sote-uudistuksen astuttua voimaan, sivistystoimen palveluiden rooli on korostunut kunnan toiminnassa entisestään. Kunnan toimintakuluista noin 65 % tulee sivistystoimen toimialalta. Sivistyslautakunta vastaa varhaiskasvatuksesta, perus- ja lukio-opetuksesta, koululaisten iltapäivätoiminnasta, musiikkitoiminnasta (konservatorio), ammatillisesta- ja aikuiskoulutuksesta (kansalaisopisto) sekä kirjasto-, kulttuuri-, museo-, liikunta- ja nuorisotoiminnasta ja ehkäisevästä päihdetoiminnasta.

Varhaiskasvatuspalvelut ostetaan Kauhavan kaupungilta. Toimintaan tarvittavat tilat ja tilojen osalta tarvittava henkilöstö, talonmiespalvelut ja siivous on kunnan omaa toimintaa. Tuulentuvan päiväkotiyksikön ensimmäisen rakennuksen viereen valmistui kesällä 2023 uusi päiväkotirakennus. Päiväkoti Tuulentuvan ateriat on valmistettu Evijärven keskikoulun keittiössä.

Varhaiskasvatuksen kulut olivat 14.193 € hoitolasta kohden (2022 vuonna 8.173 euroa, 2021 vuonna 11.076).

VUOSI	Syntyneet
2018	26
2019	18
2020	17
2021	20
2022	16
2023	10
2024	8 (arvio neuvolasta, maaliskuu 2024)
2025	17 (ennuste, Tilastokeskus)
2026	16 (ennuste, Tilastokeskus)

Toimintavuonna 2023 sivistystoimen menot olivat 6.270.809 euroa. Menot ylittyivät 346.859 euroa ja tulot ylittyivät 118 095 € euroa, nettoylitys on 228.764 euroa. Menojen ylitys johtuu yleisestä hintojen ja maksujen noususta sekä kuluista, joita ei ole voitu ennalta ennustaa. Sivistystoimen hallinnon kulut poistoineen olivat 210.563 €.

Sivistystoimen bruttomenot asukasta kohden ovat 2.729 € (2.430 € vuonna 2022 ja 2.293 € vuonna 2021).

ARVIOINTIKERTOMUS

<i>Perusopetus</i>	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama TA - TP
<i>Menot</i>	3 596 687	3 329 950	3 853 027	-523 077
<i>Tulot</i>	111 699	64 500	181 090	-116 590
<i>Netto</i>	3 484 988	3 265 450	3 671 937	-406 487
<i>Oppilaiden määrä</i>	288	284	254	30,00
<i>Nettokustannukset/oppilas</i>	12 101	11 498	14 456	-2 958,38

TA 2023 oppilasmäärä laskettu 20.9.2022 oppilastilastosta

Syksyllä 2023 lukion aloitti 18 uutta opiskelijaa. (2022: 18)

<i>Lukio</i>	TOT 2022	TA 2023	TOT 2023	Poikkeama TA - TP
<i>Menot</i>	664 283,00	792 720,00	705 893,00	86 827,00
<i>Tulot</i>	31 187,00	15 600,00	36 494,00	-20 894,00
<i>Netto</i>	633 096,00	777 120,00	669 399,00	107 721,00
<i>Oppilaiden määrä</i>	45	45	48	-3,00
<i>Kustannukset/oppilas</i>	14 068,80	17 269	13 946	3 323,52

Kustannukset laskettu nettokustannukset per oppilas

Kirjasto

Omatoimikirjastossa oli käyttäjiä vuoden aikana 662 (2022: 588) Uusia käyttäjiä rekisteröitiin 64 kpl. Tapahtumia kirjastossa oli vuoden aikana 26 (2021 oli 16).

Kirjaston kokonaislainausmäärä oli 56.995 (2022 vuonna 57 613). Lainaajia oli 690 (vuonna 2022, 671). Fyysisiä kirjastokäyntejä oli 26.925 (2022 vuonna 22.927). Verkko-käyntejä oli 11.146 (2022 vuonna 10.019).

Kirjaston menot ovat 68,80 € asukasta kohden.

Nuorisotoimi

Lapsille ja nuorille kerätään joka syksy ryhmätoimintaa järjestäviltä tahoilta tiedot yhteen kalenteriin, joka esitellään ja jaetaan kaikille koululuokille 0–9. Nuorisotoimi tekee paljon yhteistyötä eri tahojen kanssa järjestettäessä tapahtumia, retkiä ja leirejä. Mm. paikallisten 4H yhdistyksen, Mannerheimin Lastensuojeluliiton ja kansalaisopiston kanssa.

ARVIOINTIKERTOMUS

Hankerahoilla on järjestetty mm. ilmaista kerhotoimintaa, joissa osallistujille tarjotaan välipalaa (saatu yhteensä 33.200 €). Koulunuorisotyöhön on tavoitteena luoda toimintamalli, johon kuuluu mm. välituntityötä, yhteistyötä, oppilaiden ja koulun aikuisten sekä sidosryhmien kanssa sekä syrjäytymisen ja kiusaamisen ehkäisytyötä (saatu 35.000 € hankerahaa). Liikkuva kouluhankkeen aikana on toteutettu mm. liikunnallisia teemapäiviä, viikottaisia liikuntavälitunteja, vaellusreissu Karhunkierroksella ja liikunnallisia aamunavauksia (saatu hankerahaa 3.535 €)

Evijärven kirjastossa on hyvät palvelut. Palveluita kannattaisi markkinoida esimerkiksi e-kirjastoa.

Nuorisotoimen toiminta on saadun katsauksen perusteella aktiivista ja monipuolista.

6. Tekninen toimi

Teknisen lautakunnan talousarviokohtaan sisältyvät teknisen toimen hallinto, kaavoitus, rakennusvalvonta, ympäristöhuolto, liikenneväylät, puistot ja yleiset alueet, maa- ja metsätilat, liiketilojen ja asuntojen vuokrauspalvelut, kunnan kiinteistöjen ylläpito ja Sillankorvan leirintäalue.

Kaavoitukseen oli varattu määrärahaa yhteensä 32.500 €. Vuonna 2023 toteutuma oli 18.531 €. Asemakaavojen päivitys on meneillään Vattuahon teollisuusalueella, Kuoppaholla kantateiden 63:n ja 68:n risteys alueen ja koulukeskuksen välisellä alueella sekä Kultanie-men alueella.

Rakennustarkastajan palvelut ostettiin Lappajärven kunnalta sopimuksen mukaisesti. Rakennustarkastaja palveli Evijärvellä maanantaisin ja tiistaisin. Ostopalveluun oli varattu rahaa 19.800 €. Ostopalvelun toteutunut kustannus oli 23.504 € (v. 2022: 22.727 €, v. 2021 20.040 €). Rakennuslupia myönnettiin vuonna 2023 yhteensä 22 kpl (v. 2022: 27 kpl) Rakennusluvista uusien omakotitalojen rakennuslupia oli 2 kpl. Loma-asuntojen rakennuslupia oli 6 kpl.

Yhteistyösopimus ympäristösihteeripalvelunostosta Lappajärven kunnan kanssa päätettiin vuoden 2022 loppuun ja valtuusto perusti Evijärven kuntaan oman ympäristösihteerin viran. Ympäristösihteerin rekrytointi käynnistyi heti vuoden 2023 alussa ja perustetussa virassa ympäristösihteeriksi valittu henkilö aloitti maaliskuun alussa. Vastaavasti kesäaikaisen järven kunnostustyöntekijän palkkaamisesta on luovuttu ja järven kunnostushankkeesta vastaa jatkossa ympäristösihteerin.

Merkittävin investointihanke vuonna 2023 oli varhaiskasvatukselle rakennettu uusi päiväkotirakennus. Uusi päiväkotirakennus rakennettiin koulukeskuksen alueelle, olevan päiväkotirakennuksen viereen. Uuden päiväkotirakennuksen myötä sivukylällä toimineen päivähoiton satelliittiyksikön toiminta siirtyi koulukeskuksen alueelle. Uusi rakennus rakennettiin hirstä niin kuin aikaisemmin rakennettu päiväkotikin. Investointiin oli varattu rahaa 780.000 €, toteuma investoinnilla oli 796.170 €.

Helmikuussa 2023 kunnanvaltuusto erotti teknisen lautakunnan jäsenet ja varajäsenet ja valitsi lautakuntaan uudet jäsenet ja varajäsenet.

ARVIOINTIKERTOMUS

Tavoitteet	Toimenpide	Mittari	Toteutuminen
Turvallisen ja viihtyisän asuin ympäristön luominen	- Kunnan hallinnoimia liikenneväyliä sekä niihin liittyviä viheralueita kunnostetaan ja siistitään. Keskustan alueella olevia puisto- ja viheralueita siistitään.	- Kunnan hallinnoimat kaavatiet mursketaan vuosittain / tarpeen mukaan. - Kaavateiden viheralueet sekä puistoalueet siistitään niitoin ja raivauksin tarpeen mukaan 2-4 krt/kesä.	- Murskepintaiset kaavatiet murskettiin - Kaavateiden viheralueet niitettiin yhteen kertaan.
Investointi-projektien käynnistyminen ja valmistuminen ja kaantuu tasaisesti koko vuodelle	- Hankkeiden valmistelu ja suunnitelmien laatiminen aloitetaan tarpeeksi ajoissa ja tuodaan päätöksentekoon valmistelun investointiaikataulutuksen mukaisesti	- Investointihankkeet käynnistyvät ja valmistuvat investointiaikataulutuksen mukaisesti.	- 1.vuosineljännes: aloitettu 4 kpl, valmistunut 2 kpl - 2.vuosineljännes: aloitettu 8 kpl, valmistunut 1 kpl - 3.vuosineljännes: aloitettu 2 kpl, valmistunut 5 kpl - 4.vuosineljännes: aloitettu 0 kpl, valmistunut 6 kpl - Suunnitellut investointiprojektit 19 kpl - Aloitetut tai edellisvuodelta jatkuvia investointiprojekteja 15 kpl.
Vuokra-asuntojen käyttöasteen pitäminen korkeana	- Huoneistot ja niiden ympäristö pidetään siistissä ja viihtyisässä kunnossa remontoinneilla	- Vuokra-asuntojen käyttöaste on vähintään 80 %	- 1.vuosineljännes 83 % - 2.vuosineljännes 85 % - 3.vuosineljännes 84 % - 4.vuosineljännes 86 %
Tarpeettomista omistuksista luopuminen ja korjausvelan pienentäminen	- Luovutaan valikoiduista kunnalle tarpeettomista vuokra-asunnoista ja muista kiinteistöistä	- Myytyjen tai purettujen rakennusten ja kiinteistöjen lukumäärä	- Myytyjä rakennuksia 0 kpl - Myytyjä kiinteistöjä 1 kpl - Purkupäätöksen saaneita rakennuksia 0

ARVIOINTIKERTOMUS

Talousarvion toteutuminen **TOT 2022** **TA 2023** **TOT 2023** **TP-TA**

<i>Menot</i>	1 653 230,00	1 375 500,00	1 464 239,00	-88 739,00
<i>Tulot</i>	965 728,00	1 214 420,00	1 648 805,00	-434 385,00
<i>Netto</i>	687 502,00	161 080,00	-184 566,00	345 646,00
<i>Netto eur/as</i>	292,68	67,54	-80,32	147,85

Tarkastuslautakunnan mielestä tulisi kiinnittää huomiota keskustan alueen viihtyisyyden lisäämiseen ja pyöräteiden kuntoon. Purettavaksi päätetyille rakennuksille tulisi olla purkuakataulu ja kiinteistöjen käytölle jatkosuunnitelma.

Vesihuolto

Valtuuston asettamat tavoitteet

Tavoitteet	Toimenpide	Mittari	Toteutuminen
Vesilaitoksen talousveden toimituksen hukkaprocentti pysyy erittäin alhaisella tasolla	Puhtaanveden toimitusmäärän vaihtelua seurataan vuorokausittain ja merkittäviin poikkeavuuksiin reagoidaan nopeasti	Toimitetun veden hukkaprosentti alle 3 %	Mittausten sekä vesilukemailoitusten perusteella hukkaprocentti on 3,9.
Talousveden laadukas toimittaminen koko kunnan alueelle	Vesijohtoverkoston toimintakuntoa ylläpidetään ja tarkastellaan päivittäin ja mahdollisiin putkistovuotoihin reagoidaan nopeasti.	Putkistovuotojen korjauksista aiheutuvat vesikatkoksen kestävät alle kolme tuntia.	Putkistovuotojen korjauksista aiheutuneet vesikatkokset ovat kestäneet alle kolme tuntia.
Ylläpidetään vesioikeuden määräämien lupaehtojen täyttymistä viemärlaitoksella	Viemärlaitoksen mikrobitoimintaa ylläpidetään ja käynnissä pysymistä seurataan mittauksilla	Jätevedenpuhdistamon näytteiden tulee täyttää lupaehtojen mukaiset vaatimukset	Jätevedenpuhdistamon lupaehdot täyttyivät

ARVIOINTIKERTOMUS

Vesihuoltolaitos TP 2022 (ulkoiset luvut)

TP 2023

Liikevaihto	576 773,45	563 154,75
Liikealijäämä	150 206,83	153 828,31
Tilikauden alijäämä	248 219,10	246 738,96

Lappajärven vesiosuuskunnalta ostettiin vettä 112 937 m³ eli keskimäärin 309 m³ / vrk (vuonna 2022 126 930 m³ ja vuonna 2021 136 484 m³). Ostetun veden osuus koko vesimäärästä on 55,4 %.

Vesi- ja viemärlaitoksen toiminta on järjestetty Kirjanpitolautakunnan 2017 kuntajaoston antamien ohjeiden mukaisiksi (yleisohje kunnan ja kuntayhtymän eriytetyn liiketoiminnan kirjanpidosta ja tilinpäätöksestä).

Vesi- ja viemärlaitoksen tilikauden tulos on oltava ylijäämäinen. Vesilaitoksen liikealijäämä oli **72.649,13 €** (vuonna 2022 liikealijäämä oli 55.214,46 €), viemärlaitoksen liikealijäämä oli **81.179,18 €** (vuonna 2022 liikealijäämä oli 94.992,371 €).

Kunnan toimintakertomukseen on sisällytetty Vesihuoltolain 20 a §:ssä edellytetyt toimintakertomustiedot.

Vesihuoltolaitoksen on laadittava kirjanpitolaissa tarkoitettu toimintakertomus. Siinä tulee esittää ymmärrettävässä muodossa tämän lain 20 §:ssä tarkoitettut tilinpäätöstiedot sekä tiedot vesihuollon hintatasoa, tehokkuutta, laatua ja kannattavuutta kuvaavista tunnusluvuista.

Vesi- ja jätevesihinnat sekä sakokaivolietteen käsittelymaksu tulee esittää kunnan nettisivuilla selkeästi ja niiden tulee olla helposti löydettävissä.

Tarkastuslautakunta suosittelee vesi- ja viemärlaitokselle tasapainotusohjelmaa, jonka avulla tuotot ja kulut saadaan vuosittain tasapainoon.

7. Henkilöstö

Yleistä

Henkilöstön määrä vuonna 2023 oli yhteensä 84 työntekijää, joista vakituisia 75, määräaikaisia työsuhteita 9. Suurin ryhmä vakinaisista työntekijöistä (57 hlöä) työskenteli sivistystoimessa, teknisellä puolella 14 hlöä, keskushallinnossa 3 hlöä ja kunnanhallituksen alla 1 henkilö.

Palkkoihin meni v.2023 3.697.672 €, sivukuluihin 889.527 €. Palkat ja sivukulut yhteensä 4.648.151 €.

Sairauspoissaoloja oli v.2023 yhteensä 998 eli 11,8 päivää/ henkilö, joka noudattaa normaalia vuosien välistä vaihtelua. Arvo alittaa kunta-alan keskiarvon selvästi.

TYKY-toimintaa toteutettiin suunnitellusti, työntekijöillä käytössä myös ePassi-palvelu. Työhyvinvointiin vaikuttivat TYKY-päivät, ePassi (varattuna 100 € työntekijän liikunta, hyvinvointi- tai kulttuuripalveluun), koulutus ja työterveyshuolto.

Työtyytyväisyyskyselyä ei toteutettu v.2023, seuraavan kerran kysely toteutetaan syksyllä 2024.

Sairauspoissaolot per henkilö ovat alentuneet ja alle koko vuoden 2022 kunta-alan keskiarvon keskimääräisen 16,5 pv/hlö

Tarkastuslautakunnan mielestä on tärkeää, että eläköitymisiin on varauduttu hyvissä ajoin, jotta palvelut pysyvät hyvällä tasolla ja tieto siirtyy uusille työntekijöille.

8. Yhteenveto tarkastuslautakunnan havainnoista

Evijärven kunta on saanut kerättyä taseeseen puskuria tulevia vuosia varten. Ylijäämäinen tulos on hyvä ja velka asukasta kohden maltillinen. Useamman positiivisen vuoden jälkeen on ennustettu kuntatalouksien kiristyvän ja olevan heikoimmillaan vuosina 2024 ja 2025. Julkiseen sektoriin taloustaantumana voimakkaimmat vaikutukset välittyvät viiveellä.

Tarkastuslautakunta on tutustunut kirjaston- ja nuorisotoimen toimintoihin ja todennut niiden tarjonnan olevan monipuolista ja hyvällä tasolla.

Vesi- ja viemärlaitoksen tulos on ollut useampia vuosia alijäämäinen, johon tarkastuslautakunta on kiinnittänyt huomiota.

Sijoitustoiminnan perusteiden mukaan hoidettava sijoitussalkku tuottaa kunnalle tuloja ja on hyvä talouden turva.

9. Tili- ja vastuuvapauden myöntäminen

Tarkastuslautakunta esittää valtuustolle tilinpäätöksen vahvistamista ja vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille tilintarkastuskertomuksen mukaisesti edellyttäen, että valtuusto hyväksyy talousarvioyhteyden tilikaudelta 2023.

Evijärvellä 29.5.2024

Evijärven kunnan tarkastuslautakunta

Kari Hernesaho
puheenjohtaja

Lasse Vertanen
varapuheenjohtaja

Ulla Lassila
jäsen

Antti Haapoja
jäsen

Emma Katajamäki
jäsen

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 19 pages before this page

Dokumentet inneholder 19 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 19 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 19 sider før denne side

Detta dokument innehåller 19 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende